UUTISET

Vihreät loisi työtä uusiutuvilla

EDUSKUNTAVAALIT

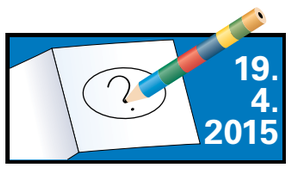

Vihreät asettavat vaaliohjelmassaan tavoitteeksi vähintään 200 000 uuden työpaikan luomisen vuoteen 2020 mennessä. Puolueen puheenjohtajan **Ville Niinistön** mukaan niistä 50 000 syntyisi uusiutuvan energian käytön lisäämisen myötä. Uusiutuvan energian osuutta nostettaisiin vähintään 60 prosenttiin 2030 mennessä.

Vaaliohjelman mukaan ”bioenergia, tuuli, aurinko, energiatehokkuus ja älykkäät sähköverkot voivat hoitaa koko Suomen energiantarpeen”. Käytännössä vihreät jouduttaisi energiavallankumousta verohelpotuksin sekä laajentamalla uusiutuvan energian tukia pientuotantoon.

Niinistö esitteli lauantaina Kouvolassa vaaliohjelmaa, joka hyväksyttiin sunnuntaina puoluevaltuuskunnassa pienin muutoksin.

”Saadaan työtä Suomeen siitä, että torjutaan ilmastonmuutosta. Nämä ympäristökriisit ovat niin akuutteja eri puolilla maailmaa, että sitä osaamista pitää oikeasti ottaa Suomessa käyttöön ja se edellyttää myös vaatimuksia elinkeinoelämälle, että sitä teknologiaa otetaan käyttöön”, Niinistö sanoi.

Kunnille oikeus torpata kaivokset

Vihreiden kärkiaiheita ovat ympäristö, työllisyys, köyhyyden vähentäminen ja koulutus.

Ympäristöasioissa puolue tavoittelee esimerkiksi uusia kansallispuistoja, tiukempaa eläinsuojelulakia sekä kaivosteollisuudelle louhintaveroa. Vihreät antaisi kunnille veto-oikeuden uusien kaivosten perustamiseen.

Köyhyyttä torjuttaisiin perustulon avulla. Aluksi sitä kokeiltaisiin, ja kokeilun tulosten perusteella valmisteltaisiin koko maahan ulotettava malli.

HENRIK SCHÄFER

VAALIOHJELMA

Puhdasta energiaa ja suojelua

Vihreät nostaisi uusiutuvan energian osuuden vähintään 60 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Uusiutuvan energian pientuotantoa edistetään nettolaskutuksella ja syöttötariffilla. Uusia tekoaltaita tai ydinvoimaloita ei rakenneta.
Luonnonsuojelualueiden määrää lisätään, eläinten oikeuksia vahvistetaan ja ravinteiden kiertoa tehostetaan. Julkisissa hankinnoissa korostetaan ympäristöystävällisyyttä.
Investoidaan rautatieyhteyksiin koko maassa sekä suurimpien kaupunkien raitioteihin.
Perustulo mullistaa sosiaaliturvan. Köyhyys vähenee, työn vastaanottaminen helpottuu.
Koulutusta ja julkishallintoa digitalisoidaan.

Perussuomalaiset karsisi tuontienergian

Bioenergia voi pelastaa Suomen talouden, uskovat perussuomalaiset. Jos tuontienergiaa korvataan kotimaisilla puupohjaisilla polttoaineilla ja turpeella, syntyy työpaikkoja ennen kaikkea maaseudulle ja ilmastotavoitteet on helpompi saavuttaa.

Kansanedustaja **Lauri Heikkilä** muistuttaa, että energian tuonti maksaa vuosittain yli 13 miljardia euroa. Summa riittäisi pelastamaan budjettivajeen kanssa kamppailevan julkisen talouden.

”Suunta suuriin tiloihin väärä”

Maaseutuohjelman kantavia teemoja ovat lisäksi sääntelyn purkaminen maaseudun elinkeinoista ja maatalouden kannattavuuden kohentaminen.

Heikkilä kritisoi voimakkaasti MTK:ta siitä, että se on tukenut maa- ja metsätalousministeriötä ja istuvia hallituksia maatilojen keskikoon kasvattamisessa.

”Suuretkaan tilat eivät pysty toimimaan kannattavasti sen paremmin kuin pienet.”

Heikkilä sanoo toistuvasti kysyneensä MTK:n edustajilta, kuinka suuri tilan pitää olla, jotta sekä emäntä että saavat siitä työlleen saman korvauksen kuin kaupan kassa. ”Kukaan ei ole kyennyt siihen vastaamaan.”

Ohjelman valmisteluun osallistunut maanviljelijä **Timo Tukia** Mänttä-Vilppulasta Pirkanmaalta piti yhtenä esimerkkinä vuosittaista peltojen luomuvalvontaa. Hyvässä hengessä ja rutiinilla sujuva ”kahvihetki” kustantaa hänelle 700 euroa.

Sekä Heikkilä että Tukia ovat ehdolla vaaleissa.

Perussuomalaiset julkistivat perjantaina maaseutuohjelman lisäksi myös turvallisuuspoliittiset linjauksensa.

MT vertailee eri puolueiden maaseutuohjelmia tarkemmin maaliskuun lehdissä.

KAIJALEENA RUNSTEN

MAASEUTUOHJELMA

”Keskittämiselle seis”

Perussuomalaiset haluaa siirtyä keskittämisestä hajautetumpaan yhteiskuntaan.
Lähiruuan ja kotimaisen kalan saatavuutta kaupoissa tulee helpottaa muun muassa purkamalla hygieniasäännöksiä.
Luomutuotantoa lisätään niin paljon kuin kuluttaja haluaa, Suomesta gm-vapaa maa.
Jokamiehenoikeuden pitää koskea vain suomalaisia.
Susien kaatoluvista tulee päättää paikallisesti.
Eläimiä on suojeltava eläinsuojelijoilta ja luontoa luonnonsuojelijoilta.

POLITIIKASTA LYHYESTI

Saarakkala vaatii Putkosta kuriin

Perussuomalaisten kansanedustaja **Vesa-Matti Saarakkala** vaatii puolueensa johtoa laittamaan puoluevirkailija **Matti Putkosen** kuriin. Hänen mukaansa Putkoselle pitää laatia työnkuva ja puoluejohdon tulisi alkaa johtaa puolueorganisaatiota. Putkonen arvosteli viime viikolla maatalousyrittäjien myel-järjestelmän rahoitusta, mistä Saarakkala ja monet hänen puoluetoverinsa sanoutuivat irti.

Saarakkalan mukaan kyseessä ei ole ensimmäinen kerta, kun Putkonen sooloilee.

Maahanmuuttaja voi jäädä tilittä

Moni maahanmuuttaja ei saa Suomessa pankkitiliä tai verkkopankkitunnuksia, kertoo Sunnuntaisuomalainen.

Maahanmuuttajien työsuhteita on jopa lopetettu pankkitilin puutteen vuoksi. Toisinaan ongelma kierretään maksamalla palkkoja käteisellä tai tuttavien tileille.

TS: Vaalirahalain kiertäminen jatkuu

Puolueet kiertävät vaalirahoituskohun jälkeen päivitettyä lainsäädäntöä rutiininomaisesti, kertoo Turun Sanomat. Lehden haastatteleman valtiotieteiden tohtorin **Tomi Venhon** mukaan puolueet pumppaavat rahaa lähiyhteisöjen ja kunnallisjärjestöjen kautta, mutta laiminlyövät ilmoitusvelvollisuutensa.

Puoluelaki vaatii, että lähiyhteisöt on ilmoitettava Valtiontalouden tarkastusvirastolle. Laki ei kuitenkaan rankaise ilmoittamatta jättämisestä.

Soten kohtalo ratkeaa tällä viikolla

Tuleeko sote ja missä muodossa, ratkeaa tällä viikolla eduskunnan valiokuntien lausunnoilla. Kuntaväki oli viime viikon risteilyllään sitä mieltä, ettei lakiesitystä pidä hyväksyä.

HELSINKI–TUKHOLMA (MT)
Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämislaki on parhaillaan lausunnolla eduskunnassa perustuslaki-, hallinto-, valtiovarain-, talous- ja perustuslakivaliokunnissa. Lausuntoja odotetaan tiistaina ja keskiviikkona.

Eniten painaa perustuslakivaliokunnan lausunto, sillä se ottaa kantaa lakiesityksen laillisuuteen. Kärjistäen vastakkain ovat kuntien oikeus itsehallintoon ja kansalaisten oikeus palveluihin, eikä perustuslaki aseta kumpaakaan oikeutta toisen edelle.

Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja **Johannes Koskinen** (sd.) on sanonut suoraan, että laki sisältää perustuslaillisia ongelmia. Ne liittyvät päätöksentekoon ja rahoitukseen.

Viime viikolla kunta-alan asiantuntijoiden ja päättäjien risteilyllä yleinen arvio oli, ettei perustuslakivaliokunta voi näyttää vihreää valoa laille, jonka talousvaikutusten arviointi on niin pahasti kesken kuin se nyt on.

Näin ollen myöskään lain pääkäsittelijä, mietinnön laativa sosiaali- ja terveysvaliokuntakaan ei voisi jättää perustuslakivaliokunnan kantaa huomiotta tai kävellä sen yli.

”Huono työ hävettää”

Kuntaristeilyllä kuultiin kovaakin arvostelua hallituksen lain valmistelua kohtaan.

”Tällainen lainsäätäminen suorastaan hävettää, jos vertaa vaikka Ruotsiin. Hallitus on unohtanut hyvän valmistelun ja pyrkii vain saamaan poliittista tahtoaan toteutettua mahdollisimman nopeasti”, Kuntaliiton lakiyksikön johtaja **Arto Sulonen** sanoi.

”On annettu 15 minuuttia aikaa juosta 10 kilometriä.”

Epäselvää on paitsi kuntien tuleva maksutaakka myös se, millä perusteilla hallintoväki uusille sote-alueille värvätään, ja mitä tehdään rakennuksille.

Tuskin mikään kunta on myöskään varannut ensi vuodelle budjettirahaa sote-alueen peruspääomaksi.

Alueiden on määrä aloittaa ensi vuonna 10 kuukauden kuluttua.

Osa piti tilaisuutta kuntaväen soten vastaisena masinoimisena, mutta Kuntaliitto kiisti tämän. Liitto kehotti kuntia lähettämään yksityiskohtaisiakin kysymyksiä liiton kysymyspalveluun, jotta pulmakohdat saadaan myös ministeriön tietoon.

Lain epävarmuudesta huolimatta kunnat ovat alkaneet jo toteuttaa järjestämislain rakennetta. Tuotantovastuualueiden eli kuntayhtymien muodostus on meneillään kaikkialla muualla paitsi Uudellamaalla ja Kymenlaaksossa.

Uudellamaalla hanketta hidastaa muun muassa metropolihallinnon peikko ja vaikeus valita sopiva alue. Kymenlaaksossa haittana on Kouvolan ja Kotkan kyräily siitä, kummasta tulee vastuualueen keskus.

Muualla tuotantoalueita ollaan muodostamassa entisten sairaanhoitopiirien pohjalta.

Kuntaliitokset ovat jääneet sote-tuoksinassa sivurooliin. Selvitysvelvoite on yhä kuntarakennelaissa, mutta mikään mahti ei pakota siihen. Reilut 40 kuntaa selvittää silti liittymistä parhaillaan.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Perustuslakivaliokunta

Puheenjohtaja
- **Koskinen Johannes,** sd

Varapuheenjohtaja
- Urpalainen Anu, kok

Muut jäsenet
- Ahvenjärvi Sauli, kd
- **Brax Tuija,** vihr
- Eloranta Eeva-Johanna, sd
- Kantola Ilkka, sd
- Kauma Pia, kok
- Kivelä Kimmo, ps
- Kontula Anna, vas
- Lepomäki Elina, kok
- **Lohi Markus,** kesk
- **Nauclér Elisabeth,** r
- Packalén Tom, ps
- Saarakkala Vesa-Matti, ps
- **Sasi Kimmo,** kok
- Tölli Tapani, kesk
- Wallin Harry, sd

Varajäsenet
- Kari Mika, sd
- **Kataja Sampsa,** kok
- Mäkipää Lea, ps
- Nylander Mikaela, r
- **Ojala-Niemelä Johanna,** sd
- Rossi Markku, kesk
- Rundgren Simo, kesk
- Ruohonen-Lerner Pirkko, ps
- Satonen Arto, kok

Valiokunnan 26 jäsenestä seitsemän on ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita lainoppineita (nimet lihavoitu), yksi varanotaari ja yksi poliisi. Loput 17 edustavat muita aloja, joukossa muun muassa kaksi pappia.
Valiokunta voi joutua äänestämään sote-kannastaan.

Rahoituksesta ei päästy yksimielisyyteen

Sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoitusta miettivän työryhmän lopputulos näyttää jäävän torsoksi.

MT:n saamien tietojen mukaan ryhmä ei pääse yksimielisyyteen yhdestä rahoitusmallista, vaan aikoo esittää 5–6 eri mallia ja niistäkin vielä useita vaihtoehtoja.

Niistä yksikään ei ratkaise palveluiden rahoitusta suoraan, mutta jotkut pohdinnat ylittävät jopa työryhmän toimivallan rajat.

Ryhmä esittää kunnille tiettävästi erillistä sote-veroa ja toisena ääripäänä sote-alueille verotusoikeutta ja suoria vaaleja.

”Tämä olisi jo ihan eri Suomi kuin nyt, eräänlainen osavaltio-Suomi”, eräs MT:n haastattelema asiantuntija sanoo. Hän kuvaa työryhmän lopputulosta ”pintapuoliseksi, pahasti keskeneräiseksi ja suoranaiseksi lässähdykseksi”.

Lopputulos tulee olemaan nähtävästi sekoitus eri tahojen, kuten kuntien, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Sitran ja Finanssialan keskusliiton ajatuksia.

Työryhmän määräaika on helmikuun loppuun, ja se jättää raporttinsa 6. maaliskuuta. Päätöksiä tekee seuraava hallitus.

PEKKA FALI

Sote-palveluiden rahoitusmalli jäi vielä auki. Pudasjärvellä palveluihin ollaan tyytyväisiä. Terveyskeskuksessa saa laajempaa palvelua kuin monissa muissa pienissä kunnissa, sillä sairaalaan on pitkä matka.

Odotettiin paljon

Tältä niin sanotulta monikanavatyöryhmältä on odotettu paljon, sillä sen tarkoituksena oli täsmentää eduskunnan käsittelyssä olevan sote-järjestämislain edellyttämää rahoitusta käytännössä.

Sen odotettiin myös esittävän, kuinka julkisen sosiaali- ja terveyshuollon, Kelan ja työterveyshuollon rahoituksia käytettäisiin järkevämmin yhdessä. Esimerkiksi vanhusten lisääntyvä kotihoito voi lisätä julkisia kuljetuskustannuksia.

Ryhmän työhön on viitattu ministereitä myöten useasti, kun sote-järjestämislain puutteellista talouspuolta on moitittu.

Ryhmä ei kuitenkaan ota tiettävästi kantaa kunnille alustavasti kaavailtuihin maksuosuuksiin, joita on kuntien mielestä mahdotonta hyväksyä. Maksut kasvavat tai vähenevät 400 eurolla asukasta kohden.

EIJA MANSIKKAMÄKI

»Minun näkemykseni mukaan viisi sote-aluetta on turha hallintoporras. Avi voisi hoitaa valvonnan ja ministeriö ohjauksen.«

ARTO LAURIKAINEN, PALTAMO

”Rahalla ja tuotannolla oltava yhteys”

Kainuulainen Paltamo ei ole hoitanut sote-palveluitaan itse kymmeneen vuoteen, mutta kunnanjohtaja **Arto Laurikainen** ei silti koe johtavansa torsoa kuntaa.

”Ei kukaan ole kyseenalaistanut kunnan merkitystä”, hän sanoo.

Yhdeksän kunnan sote-palvelut hoitaa kuntayhtymä Kainuun mallin peruina. Vaala ei ole mukana eikä terveyspalvelunsa ulkoistanut Puolanka.

”Minun näkemykseni mukaan viisi sote-aluetta on turha hallintoporras. Avi voisi hoitaa valvonnan ja ministeriö ohjauksen”, Laurikainen sanoo.

”Oman kuntayhtymän etuna on, että ote säilyy, kun sekä rahoitus että tuotanto ovat itsellä. Nykyisen lakiluonnoksen mukaan kunnilla ei ole mitään mahdollisuutta ohjata toimintaa, jota ne joutuvat kuitenkin rahoittamaan. Rahan ja toiminnan kytkös katkeaa.”

Jatkossa Paltamo kuuluisi samaan sote-alueeseen 68 kunnan kanssa, eikä ääni enää ehkä kuuluisi. Jokaisessa kuntayhtymän jäsenkunnassa on nyt esimerkiksi terveyskeskus.

”Myöskään rahoituksesta ei ole varmuutta. Näillä eväillä ei pystytä arvioimaan lainsäädännön järkevyyttä, eikä mitään näin keskeneräistä pidä runnoa läpi.”

Malli ei edes säästä: sotemenot kasvavat 4–5 prosenttia, mutta valtionosuuksia leikataan ja verotulot supistuvat.

Paltamo menettää nykytiedoilla noin sata euroa asukasta kohden, joten kuntaveron korotuspaine on puolisen prosenttiyksikköä nykyiseen 21,5:een.

Laurikaisen mukaan asiantuntijoita ei ole kuultu aidosti ja puolueet etsivät sovun hätiköiden.

”Valmisteluun jäi sellainenkin moka, ettei syrjäisyyslisiä otettu huomioon. Itä- ja Pohjois-Suomen kunnat saavat pitää ne.”

Paltamo ei saa lisiä.

”Kajaaniin on linnuntietä 20 kilometriä, mutta tietä pitkin 40 kilometriä. Siinä on järvi välissä.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

»Jos sote-alue on rahapulassa, helpointa on säästää sivummalla olevista lähipalveluista.«

HEIKKI LAUKKANEN, JUVA

”Vakaa pohja takaa lähipalvelut”

Eteläsavolainen Juva on puuhaamassa kuntayhtymää, josta tulisi tulevan sote-lain mukainen tuotantovastuualue. Näin tehdään, vaikkei sote-lain säätämisestä ole vielä täyttä varmuutta.

”Tämä on noin seitsemäs kerta, kun asiaa selvitetään kymmenen vuoden sisällä. Kaikkien mielestä sote-palveluille pitää tehdä jotakin, ja me suunnittelemme nyt palveluitamme ensi syksyksi, kävipä tälle laille kuinka tahansa”, kunnanjohtaja **Heikki Laukkanen** sanoo.

Lain kaatuessa palvelut tuotetaan kuntayhtymänä. Mukana on muu maakunta paitsi Savonlinna. Myös Pieksämäki on mukana, sillä sen ulkoistamiskaavailut kaatuivat juuri.

Ennakkolaskelmien mukaan Juva menettäisi sote-laskuissa 200 euroa asukasta kohden eli yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

”Toisaalta valtionosuuksissa olimme voittaja”, Laukkanen sanoo.

Rahallista menetystä olennaisempaa onkin saada rahoitukseen kunnollinen ohjaus ja taloudellisia kannustimia sekä terveyspalveluihin laajempi vastuu, Laukkanen sanoo.

Tavoitteena on kuitenkin kaikille mahdollisimman neutraali lopputulos. ”Nyt rahoitus näyttää niin epäselvältä, että voiko sen varaan rakentaa?”

Jos hän saisi päättää, sosiaalipalvelut voisi jättää enemmän kunnan tehtäviksi.

Isona peikkona on lähipalveluiden menetys.

”Lähipalveluiden paras tae on järkevä rahoituspohja. Jos sote-alue on jatkuvassa rahapulassa, helpointa on säästää sivummalla olevista lähipalveluista.”

Myös se arveluttaa, toteutuuko sosiaali- ja terveyspalveluiden yhdistäminen myös asiakkaan arjessa.

Entä mitä kunnanjohtajalle jää, jos sote lähtee?

”Paljon merkityksellisiä tehtäviä: kunnan elinvoiman varmistaminen, ihmisten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen, sivistys ja kaavoitus. Paikallisyhteisössä on paljon vahvuuksia.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

»Yhteistyötä pitää lisätä riippumatta siitä, hyväksytäänkö sote-laki tai ei.«

ANNE TAKALA, UUSIKAUPUNKI

Uudistukset jatkuvat ilman lakiakin

Länsirannikolla sijaitseva Uusikaupunki on järjestänyt perusterveydenhuollon palvelut tähän saakka itselleen ja isäntäkuntana neljälle muulle kunnalle: Kustaville, Pyhärannalle, Taivassalolle ja Vehmaalle.

Yhteistyötä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa on luonnollisesti ollut, mutta jatkossa sitä tiivistetään.

”Sitä pitää lisätä riippumatta siitä, hyväksytäänkö sote-laki tai ei. Tarkoitus on turvata erityisesti sellaiset palvelut, joita ihmiset tarvitsevat usein”, Uudenkaupungin talousjohtaja **Anne Takala** kertoo.

Uudessakaupungissa säilytettäviin kuuluisivat päiväkirurgian toimenpiteet, dialyysihoidot ja poliklinikkakäynnit, mutta eivät synnytykset.

Synnytykset on hoidettu jo kymmenen vuotta 70 kilometrin päässä yliopistosairaalassa Turussa.

Turusta tulee yksi läntisen sote-alueen kolmen tuotantovastuualueen keskuspaikasta. Muut ovat Pori ja Vaasa.

Takala uskoo, että Uudessakaupungissakin säilyy esimerkiksi sairaala.

”Onhan se riski, että ei säily. Pelko on väärä sana, mutta lähtökohtana on, että keskeiset palvelut täytyy pitää saatavilla. Uudistuksen todellisia vaikutuksia ja esimerkiksi rahoituksen toimivuutta on tosin hyvin vaikeaa hahmottaa”, hän sanoo.

Uusikaupunki hyötyisi sotesta nykylaskelmien mukaan 2,7 miljoonaa euroa, koska laskelmiin otetaan asukkaiden määrä ja ikä.

Talousjohtaja ei kuitenkaan lupaa veronalennusta summaa vastaavalla yhdellä prosenttiyksiköllä. Verojen laskun sijaan sote-menojen pieneneminen tasapainottaisi taloutta.

EIJA MANSIKKAMÄKI

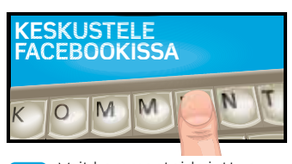

Voit kommentoida juttua osoitteessa *facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi.*